

А – Интегрирана еколошка дозвола

Име на компанијата: ДТПУ МЕСЕР ВАРДАР ТЕХНОГАС Месер Груп Гмбх ДООЕЛ увоз-извоз Скопје, Локација Скопје

Адреса: Источна индустриска зона бб, Маџари, општина Гази Баба

Поштенски број и град: 1000 Скопје

Број на Дозволата
Бр.

Содржина

Содржина	2
Речник на користени поими	3
Вовед	8
1 Инсталација за која се издава Дозволата	14
2 Работа на инсталацијата	17
2.1 Техники на управување и контрола	17
2.2 Суровини (вклучувајќи и вода).....	20
2.3 Техники на работа	21
2.4 Заштита на подземните води	22
2.5 Ракување и складирање на отпадот.....	23
2.6 Преработка и одлагање на отпад	24
2.7 Енергетска ефикасност.....	25
2.8 Спречување и контрола на несакани дејствија	26
2.9 Бучава и вибрации	27
2.10 Мониторинг	28
2.11 Престанок на работа	30
2.12 Инсталации со повеќе Оператори.....	32
3 Документација.....	33
4 Редовни извештаи	35
5 Известувања.....	37
6 Емисии	39
6.1 Емисии во воздух	39
6.2 Емисии во почва.....	41
6.3 Емисии во вода (различни од емисиите во канализација)	41
6.4 Емисии во канализација.....	41
6.5 Емисии на топлина	42
6.6 Емисии на бучава и вибрации.....	43
7. Пренос до пречистителна станица за отпадни води	43
8. Услови надвор од локацијата.....	44
9. Оперативен план	
10. Договор за промени во пишана форма.....	46
Додаток 1.....	47

Додаток 2.....	48
Крај на Дозволата	51

Речник на користени поими

Аеросол	Суспензија на цврсти и течни честички во гасен медиум.
Атмосферска вода	Дождовна вода што дотекува од покриви и места каде што не се одвиваат процесите
Барање	Барањето поднесено од страна на Операторот за оваа Дозвола
Би-годишно	Цел или дел од шест последователни месеци
БПК₅	Биолошка потрошувачка на кислород за 5 дена
ВОЈ	Вкупен Органски Јаглерод
ГИЖС	Годишен извештај за животна средина
Годишно	Приближно во интервали на 12 месеци Период или дел од период од 12 последователни месеци
Градежен отпад и отпад од рушење	Отпад што потекнува од градење, реновирање и рушење: глава 17 од националниот каталог на отпади или како што е договорено на друг начин.
Гранични вредности на емисија	Оние гранични вредности на емисија кои се дадени во Поглавје 6 од оваа Дозвола
Граница за масен проток	Гранична вредност на емисија која е изразена како максимална маса на една супстација што може да биде емитирана во единица време.
ГХ/МС	Гасна хроматографија / Масена спектрометрија
дВА	Децибели
Двегодишно/ биенално	Еднаш на секои две години

Ден	Секој период од 24 часа
Дневно	За време на сите денови од работата на инсталацијата и во случај на емисии, кога емисиите се одвиваат; со најмалку едно мерење во било кој еден ден.
Дневно време	Периодот од 08.00 до 22.00 (сите промени треба да се одразат на дефиницијата за ноќно време).
Договор	Писмен договор
Документација	Секој извештај, запис, податок, слика, предлог, интерпретација или друг документ во пишана или електронска форма кој се бара со оваа Дозвола.
Еколошка штета	Согласно дефиницијата за еколошка штета во член 5 точка 51 од Законот за животна средина
ЕС	Електро-спроводливост ($\mu\text{C}/\text{cm}$)
ЕФТ	Еквивалентен Фактор на Токсичност
Индустриски не опасен отпад	Согласно дефиницијата за индустриски неопасен отпад” во член 6 од Законот за управување со отпад: Индустриски неопасен отпад е отпадот што се создава при производствените процеси во индустријата и не содржи опасни карактеристики, а според својствата, составот и количеството се разликува од комуналниот отпад.
Инсталација	Согласно дефиницијата за инсталација од член 5 точка 35 од Законот за животна средина: - во однос на интегрираните еколошки дозволи, е неподвижна техничка единица каде што се вршат една или повеќе пропишани активности и активности кои се непосредно поврзани со нив, а кои би можеле да имаат ефект врз емисиите и врз загадувањето; - во однос на спречувањето и контролата на хавариите со учество на опасни супстанции, инсталација е техничка единица во рамките на еден систем во кој се произведуваат, употребуваат, складираат или се ракува со опасни супстанции. Таа ја вклучува целокупната опрема, објектите, цевководите, машините, алатките, приватните железнички споредни колосеци, станиците за истовар кои ја опслужуваат инсталацијата, складовите или сличните градби, потребни за работа на инсталацијата.

ИСКЗ	Интегрирано спречување и контрола на загадувањето
Инцидент	(а) итен случај; (б) секоја емисија што не е во согласност со условите од оваа Дозвола; (в) секое ниво, дадено во ова Дозвола, а е достигнато или надминато, и (г) секоја индикација дека загадување на животната средина се случило или може да се случи.
К	Келвин (единица мерка за температура)
Капацитет/ опрема за задржување	Опрема наменета за задржување на евентуално истечен материјал.
Квартално	Цел или дел од период од три последователни месеци, почнувајќи од првиот ден на Јануари, Април, Јули или Октомври.
кРа	Кило Паскали
Leq	Еквивалентно континуирано ниво на звук
Локација чувствителна на бучава (ЛЧБ)	Секоја населена куќа, хотел или hostel, болници, училишта, верски објекти, или било други места и објекти за кои е потребно отсуство на бучава со нивоа кои предизвикуваат непријатност.
Македонски каталог на отпад / Листа на видови отпади (ЛВО)	Листа на видови отпади, Службен весник бр.100/05
Месечно	Минимум 12 пати во текот на една година, приближно во месечни интервали
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
Надлежен орган	Орган надлежен за издавање на ИСКЗ дозволи
НДТ	Најдобри Достапни Техники
Неделно	За време на сите недели од работата на инсталацијата и во случај на емисии, кога има емисија; со минимум едно мерење во било која недела

Ноќно време	Од 22.00 до 08.00 часот (сите промени треба да се одразат на дефиницијата за дневно време)
Одржување	Чување во добра состојба, вклучувајќи и редовна инспекција, сервисирање, калибрација и поправки доколку се потребни, со цел адекватно да се извршува функцијата
Оператор	Согласно дефиницијата за „Оператор“ од член 5 точка 40 од Законот за животна средина: - секое правно или физичко лице кое врши професионална активност, или врши активности преку инсталацијата и/или ја контролира, или лице на кое му се доверени или делегирани овластувања за донесување економски одлуки во однос на активността или техничкото работење, вклучувајќи го и носителот на Дозволата или овластување за таквата активност, односно лицето кое е задолжено да регистрира или алармира за активността.
Праг за масен проток	Количина на масен проток, над која се применува ограничување со МДК
ПРЕО	Проценка на ризикот од еколошка одговорност
Прилог	Секое повикување на Прилог од оваа Дозвола се однесува на прилозите поднесени како дел од оваа Дозвола
Примерок	Доколку контекстот на оваа Дозвола не кажува нешто спротивно, примерокот ќе вклучи мерење со електронски инструменти
ПСОВ	Пречистителна Станица за Отпадни Води
ПУЖС	Програма за Управување со Животната Средина
ПУР	План за Управување со Ризици
ПУРЗ	План за Управување со Ризикот по Затворање
Работни часови	Часови/време во кое инсталацијата има Дозвола/е овластена да работи
РИПЗМ	Регистер на Испуштање и Пренесување на Загадувачки Материи
РК	Растворен кислород

Санитарен/ комунален ефлуент	Отпадни води од тоалетите, местата за миење и кантината во инсталацијата
СИСП/IPC	Спектроскопија со Индуктивно Спрегната Плазма
Слика	Секое повикување на слика или број на слика значи слика или број на слика содржани во барањето, освен ако не е на друг начин договорено
Соодветно осветлување	20 лукса, мерено на ниво на почва
Стандардна Метода	Национална, европска или интернационално признаена процедура (пр. EN, ISO, CEN, BS или еквивалентно).
Течен отпад	Било кој отпад во течна форма и што содржи помалку од 2% сува материја.
Тешки метали	Тешки метали се група на елементи меѓу бакар и бизмут во периодниот систем на елементи - со специфична густина поголема од 4.0 g/cm^3
ХПК	Хемиска потрошувачка на кислород
CEN	Comité Européen De Normalisation - Европска Комисија за стандардизација
Часови за прифаќање на отпад	Часови во кои на инсталацијата и е дозволено да прифаќа отпад

Вовед

Овие воведни белешки не се дел од Дозволата

Следната Дозвола е издадена согласно Законот за животна средина (Службен весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/2010, 124/10, 51/2011, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15 и 192/15) за работа на инсталација што извршува една или повеќе активности наведени во Уредбата на Владата за определување на активностите на инсталациите за кои се издава интегрирана еколошка Дозвола односно Дозвола за усогласување со оперативен план и временски Додаток за поднесување на барање за усогласување со оперативен план (Службен весник на РМ, бр. 89/2005), до одобреното ниво во Дозволата.

Краток опис на инсталацијата регулирана со оваа Дозвола

Месер Вардар Техногас е формирана е формирана 1997 година со 100% германски капитал со главна дејност продажба на технички и медицински гасови. Во 1999 год. ги пушта во работа полнилицата за кислород и полнилицата за јаглероден двооксид. Од септември 1999 год. е во функција и лабораторијата за испитување на подвижни садови под притисок. Од 2009 год. станува сопственик и на погонот за производство на течен CO₂ и сопствена лабораторија. Изградена е и нова полница за аргон и гасни смеси. Месер е име на компанија кое веќе 111 години се поврзува со индустриски гасови, произведува и ги снабдува своите купувачи со кислород, азот, аргон, јаглероден диоксид, водород, хелиум, инертни гасови за заварување, специјални гасови, гасови замедицинска употреба како и широк спектар на гасни смеси.

Инсталацијата е лоцирана на источната индустриска зона, во општина Гази Баба, Скопје. Локацијата на инсталацијата е определена на Катастарска парцела бр.479/4 во Катастарска општина Маџари, со вкупна површина од 11.665,00m².

Во однос на околните објекти инсталацијата го има следното опкружување:

- На југоисток се граничи со Промес ДОО Скопје;
- На југ се граничи со Турнел (градежна фирма) и бензиска пумпа;
- На исток се граничи со Фобас (хемиска фирма);
- На север се граничи со локален пат и приватна фирма;

На локацијата на инсталацијата постојат следните производни единици и тоа:

- Полница за гасови (O₂, CO₂, N₂, Ar и гасни смеси во боци);
- Полница за фреон;
- Полница за течен хлор;
- Производство на водород (нова инсталација);
- Испитна станица;

- 4 резервоари за гасови и тоа: резервоар за течен азот, резервоар за течен аргон, резервоар за течен CO₂ и резервоар за течен кислород);
- Магадини;

Вкупна количина на вода што се планира да се користи при вршење на дејноста изнесува околу 4.028m³/god.

Потрошувачка на електрична енергија изнесува околу 85 000kWh/god.

Со оглед на активностите и капацитетите, оваа инсталација спаѓа во категоријата: 4 Хемиска индустрија, 4.2 Хемиски инсталации за производство на базични неоргански хемикалии, како што се:

(а) гасови, како што се: амонијак, хлор или хидрогенхлорид, флуор или хидрогенфлуорид, јаглеродни оксиди, сулфурни соединенија, азотни оксиди, водород, сулфурдиоксид, карбонилхлорид, од Прилог1 на Уредбата за определување на активностите за кои е потребна Интегрирана еколошка дозвола.

Во инсталацијата се применува стандардизирана постапка, за довод на гасови и нивно ускладиштување, полнење во соодветни боци како и нивно отстапување на заинтересирани купувачи, административни дејности како и магационирање на производите.

Течниот гас од резервоарот преку испарувачи се претвора во гас и преку инсталацијата се транспортира до станицата за полнење на боци. Инсталацијата во полнилница за боци е поврзана со испарувачот преку цевковод. Колекторите се вклучуваат и исклучуваат со помош на затворачки вентили. Се работи под притисок од 150 бари.

Ракувањето со суровините, горива, меѓупроизводи и прпроизводи во Месер Вардар Техногас се строго утврдени според воспоставените стандарди за управување со квалитет и истото е дадено во седум чекори.

Складирањето се врши во надземни челични резервоари. Инсталацијата нема сопствена депонија, меѓутоа управувањето со различните видови отпад е во согласност со законската регулатива.

Од инсталацијата не се евидентирани главни (точкасти) испусти на отпадни гасови и загадувачки супстанции (емисии во воздух) во животната средина. Од процесите на работа на инсталацијата не постои фугитивна емисија, односно испуштање или истекување на супстанции.

Емисии во површински води и во градска канализација нема. Од работата на инсталацијата не постои емисија во почва.

Инсталацијата сите свои активности ги реализира во насока на постојано подобрување на технолошкиот процес преку усовршување на опремата со која што се работи, како и со постојано водење на грижа за животната средина.

Со програмата за подобрување се предвидува:

- Намалување на потрошувачка на суровини и енергија (оптимизација на процес);
- Навремен мониторинг на нивото на бучава;
- Намалување на нивото на штетни материи во животната средина со правилно складирање, третман и обработка на отпадни материи;

Во Месер Вардар Техногас, Скопје за опасностите од појава на инцидентни случаи на несреќи и хаварии се превземаат превентивни мерки и активности за спречување на таквите опасности.

Инсталација за која се издава дозволата: ДТПУ МЕСЕР ВАРДАР ТЕХНОГАС Месер Груп Гмбх ДООЕЛ увоз-извоз, Локација Скопје

Испитната станица на Месер Вардар техногас доел Скопје е акредитирана од Институт за акредитација на РМ, има и решение од Техничка инспекција за периодична инспекција на подвижни садови под притисок.

Инсталацијата поседува Сертификат за управување со животна средина ISO 14001.

Планирана е и нова инсталација – генератор за производство на водород.

Други интегрирани дозволи поврзани со оваа инсталација		
Сопственик на Дозволата	Број на Дозвола	Дата на издавање
Нема	/	/

Заменети дозволи/Согласности/Овластувања поврзани со оваа инсталација		
Сопственик	Референтен број	Дата на издавање
Нема	/	/

Комуникација

Доколку сакате да контактирате со Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина (во понатамошниот текст Надлежниот орган) во врска со оваа Дозвола, ве молиме наведете го Бројот на Дозволата.

За било каква комуникација, контактирајте го Надлежниот орган Министерството за животна средина и просторно планирање на адресата Бул. Гоце Делчев бр.18 (зграда на МТВ 11 кат), 1000 Скопје, Република Македонија.

Доверливост

Дозволата го обврзува Операторот да доставува податоци до Надлежниот орган. Надлежниот орган ќе ги стави податоците во јавните регистри, согласно потребите на Законот за животна средина. Доколку Операторот смета дека било кои од обезбедените податоци се деловно доверливи, може да се обрати до Надлежниот орган да ги из земе истите од регистарот, согласно Законот за животна средина. За да и овозможи на Надлежниот орган да определи дали податоците се деловно доверливи, Операторот треба истите јасно да ги дефинира и да наведе јасни и прецизни причини поради кои бара изземање. Операторот може да наведе кои документи или делови од нив ги смета за деловно или индустриски доверливи, согласно Законот за животна средина, чл.55 ст. 2, точка 4. Операторот ќе ја наведе причината поради која Надлежниот орган треба да одобри доверливост. Податоците и причината за доверливост треба да бидат приложени кон барањето за интегрирана еколошка Дозвола во посебен плик.

Промени во Дозволата

Оваа Дозвола може да се менува во согласност со Законот за животна средина.

Предавање на Дозволата при престанок на работа на инсталацијата

При делумен или целосен престанок со работа на инсталацијата, Операторот го известува органот. Со цел барањето да биде успешно, Операторот мора да му покаже на Надлежниот орган, согласно член 120 ст. 3 од Законот за животна средина, дека не постои ризик од загадување и дека не се потребни понатамошни чекори за враќање на местото во задоволителна состојба.

Пренос на Дозволата

Пред да биде извршен целосен или делумен пренос на Дозволата на друго лице, треба да се изготви заедничко барање за пренос на Дозволата од страна на постоечкиот и предложениот сопственик, согласно член 118 од Законот за животна средина. Доколку Дозволата овластува изведување на посебни активности од областа на управувањето со отпад, тогаш е потребно да се приложи уверение за положен стручен испит за управување со отпад за лицето задолжено за таа активност.

Преглед на барани и доставени документи

Предмет	Датум	Коментар
Барање за добивање А-интегрирана еколошка дозвола (бр. 11-3366/1)	06.04.2015	Доставено е барање од страна на операторот
Заклучок бр. 11-3366/2	07.07.2015	За дополнување на барањето за А-ИЕД
Дополнување на барање бр. 11-3366/3	16.07.2015	Постапено по заклучок, доставено е дополнување на барањето за А-ИЕД
Објава на Барање за добивање А-ИЕД (бр. 11- 3366/4)	12.08.2015	Објавено е барањето во дневен печат –Вечер, КОНА и на веб страната на МЖСПП
Известување до институциите за барањето бр. 11- 3366/5	25.08.2015	Доставен е примерок од барањето (бр. 11-3366/1) до Општина Гази Баба
Известување до институциите за барањето бр. 11- 3366/5	25.08.2015	Доставен е примерок од барањето (бр. 11-3366/1) до Министерство за здравство
Известување до институциите за барањето бр. 11-3366/5	25.08.2015	Доставен е примерок од барањето (бр. 11-3366/1) до Државен инспекторат за животна средина
Известување до институциите за барањето бр. 11-3366/5	25.08.2015	Доставен е примерок од барањето (бр. 11-3366/1) до Град Скопје
Објава на Нацрт А-ИЕД (бр. 11- 3366/7)	06.10.2015	Објавена е НацртА-ИЕД, во дневен печат –Вечер, КОНА и на веб страната на МЖСПП(објавена на 18.11.2015)
Доставување мислење од Министерство за здравство бр. 11-3366/8	25.12.2015	Доставено е позитивно мислење од Министерство за здравство по Барање бр. (бр. 11-3366/1)
Заклучок од увид бр.11-350/1	15.01.2016	Заклучокот е базиран на спроведен увид на инсталацијата, по однос на Нацрт верзија од дозволата.

Дозвола

Закон за животна средина

Дозвола

Број на Дозвола

Надлежниот орган за животна средина во рамките на својата надлежност во согласност со член 95 од Законот за животна средина (Службен весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/2010, 51/2011, 123/12, 93/13, 187/13 и 42/14, 44/15, 129/15 и 192/15), го овластува:

**ДТПУ МЕСЕР ВАРДАР ТЕХНОГАС Месер Груп Гмбх ДООЕЛ увоз-извоз
Локација Скопје**

со регистрирано седиште на:

Адреса:	Источна индустриска зона бб Општина Гази Баба
Поштенски број Град:	1000 Скопје
Држава:	Република Македонија
Број на регистрација на компанијата	5148219

да раководи со Инсталацијата
МЕСЕР ВАРДАР ТЕХНОГАС ДООЕЛ, полнилница на гасови - Скопје
во рамките на Дозволата и условите во неа.

**МИНИСТЕР
NURHAN IZAIRI**

Датум

Услови 1.Инсталација за која се издава Дозволата

1.1.1 Операторот е овластен да изведува активности и/или поврзани активности наведени во Табелите 1.1.1 и 1.1.2.

Табела 1.1.1 Основни активности		
Активност од Анекс 1 од Уредбата за определување на инсталациите за кои се издава интегрирана еколошка Дозвола со временски Додаток за поднесување оперативни планови	Опис на наведената активност	Граници на наведената активност
Прилог 1, Точка 4 Хемиска индустрија 4.2 Хемиски инсталации за производство на базични неоргански хемикалии, како што се: (а) гасови, како што се: амонијак, хлор или хидрогенхлорид, флуор или хидрогенфлорид, јаглеродни оксиди, сулфурни соединенија, азотни оксиди, водород, сулфурдиоксид,, карбонилхлорид,	Производство и складирање на технички гасови, полнење на боци со гасови и дистрибуција до потрошувачите;	2560 боци/ден – полнење; - кислород 400 боци /ден; - јаглерод диоксид 400боци/ден; - азот 400 боци /ден; - аргон 400 боци/ден; - фреон 80 боци /ден; - пропан бутан 80 боци /ден;

Табела 1.1.2 Придружни активности		
Активност	Опис на активноста	Ограничувања на активноста

1.1.2 Активностите овластени во условот 1.1.1 ќе се одвиваат само во рамките на локацијата на инсталацијата, прикажана подолу во планот.

Табела 1.1.2	
Документ	Координати на локацијата
МЕСЕР ВАРДАР ТЕХНОГАС ДООЕЛ, Скопје	E: 21° 50'58.96" N: 41° 9'57.418"

Слика 1. Макролокација и граници на локација на инсталацијата

Слика 2. Микролокација и граници на локација на инсталацијата

1.1.3 Инсталацијата ќе работи, ќе се контролира, ќе одржува и емисиите ќе бидат такви како што е наведено во оваа Дозвола. Сите програми кои треба да се изготват според условите во оваа Дозвола стануваат дел од Дозволата.

1.1.4 Оваа Дозвола е само за потребите на ИСКЗ согласно Законот за животна средина (Службен Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/2010, 51/2011, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15 и 192/15) и ништо во оваа Дозвола не го ослободува

Операторот од обврските за исполнување на условите и барањата од други закони и подзаконски акти.

2 Работа на инсталацијата

2.1 Техники на управување и контрола

2.1.1 Инсталацијата за која се издава Дозволата, согласно условите во Дозволата, ќе биде управувана и контролирана онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.1.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во пишана форма.

Табела 2.1.1 Управување и контрола		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Управување и контрола на инсталацијата	Барање и Прилог кон Барањето, Прилог III	06.04.2015
Органограм на управување	Барање и Прилог кон Барањето, Прилог III, Табела 1.1	06.04.2015
Опис на технолошкиот процес и основна технолошка шема	Барање и Прилог кон Барањето, Прилог II.	06.04.2015

2.1.2 Целата инсталација, опремата и техничките средства користени во управувањето со Инсталацијата за која се издава дозволата ќе бидат одржувани во добра оперативна состојба.

2.1.3 Во инсталацијата за која се издава Дозволата ќе работи персонал кој е соодветно обучен и целосно запознаен со барањата од Дозволата.

2.1.4 Копија од Дозволата и оние делови од барањето кои се земени предвид во оваа Дозвола ќе бидат во секое време достапни до секој вработен чии должности се поврзани со некој од условите во оваа Дозвола.

2.1.5 Целиот персонал ќе биде целосно запознаен со оние условите од Дозволата кои се однесуваат на нивните обврски и ќе им биде обезбедена соодветна обука и пишани инструкции за работа, со цел да им помогнат во извршување на нивните обврски.

2.1.6 Операторот ќе ангажира соодветно квалификуван и искусен менаџер на инсталацијата кој ќе биде назначен како одговорно лице. Менаџерот на инсталацијата или номинираното, соодветно квалификувано и искусно лице, во улога на заменик, треба да биде присутен во инсталацијата во секое време во текот на работата на инсталацијата или како што е поинаку назначено од страна на Надлежниот орган.

2.1.7 Операторот ќе му ги достави на Надлежниот орган, Програма за управување со животна средина (ПУЖС) и Распоредот на целите и задачите за заштита на животната средина со комплетен преглед на сите операции, процеси, опции и можности за енергетска ефикасност и намалување на отпад, изготвени во рамките на Стандардот за животна средина на секои 12 месеци како дел од Годишниот Извештај за Животна Средина (ГИЖС).

2.1.7.1 Како дел од ГИЖС, операторот ќе подготви и ќе достави до Надлежниот орган Извештај за програмата, вклучувајќи ги успехите во постигнувањето на договорените цели. Таквите извештаи ќе се чуваат во рамките на инсталацијата за период не помал од 7(седум) години и ќе се достапни за инспекција од овластените лица на Надлежниот орган.

2.1.8 Регистар на испуштање на загадувачки материји (РИПЗМ)

2.1.8.1 Во рок од 6 (шест) месеци од датумот на издавање на оваа Дозвола, Операторот ќе ја договори, со Надлежниот орган, листата на супстанции кои ќе бидат вклучени во РИПЗМ како и методологијата користена при нивно определување. Оваа листа треба да биде дел од ГИЖС.

2.1.9 Документација

2.1.9.1 Операторот ќе воспостави и одржува систем за документација на управувањето со животната средина, кој ќе биде доставен до Надлежниот орган.

2.1.10 Корективни мерки

2.1.10.1 Операторот ќе воспостави процедури според кои ќе се преземат корективни мерки доколку специфицираните барања од Дозволата не се исполнети. Во процедурите треба да се дефинираат одговорноста и овластувањето за иницирање на понатамошна истрага и корективни активности во случај на пријавени прекршувања.

2.1.11 Подигање на свеста и обука

2.1.11.1 Операторот ќе воспостави и одржува процедури за идентификување на потребите за обука и за обезбедување на соодветна обука на целиот персонал чија работа може да има значително влијание врз животната средина. Операторот е должен да ги чува записите од обуките.

2.1.12 Програма за комуникација

2.1.12.1 Во рок од 6 (шест) месеци од датумот на издавање на Дозволата, Операторот ќе воспостави програма со која ќе и обезбеди пристап на

јавноста до информациите кои се однесуваат на состојбата со животната средина. Оваа програма ќе биде доставена до Надлежниот орган.

2.1.13 Програма за одржување

2.1.13.1 Сите постројки, опремата и техничките делови кои се во функција на инсталацијата треба да се одржуваат во добра работна состојба.

2.1.13.2 Операторот ќе воспостави и одржува програма за одржување на целата инсталација и соодветната придружна опрема која може да има влијание врз животната средина, базирана на упатствата издадени од страна на производителот/добавувачот или изведувачот на таа опрема. Како додаток кон програмата треба да се обезбеди и соодветно чување на записите и контролните тестирања.

2.1.13.3 Операторот треба јасно да ја лоцира одговорноста за планирање, управување и извршување на сите аспекти од оваа програма на соодветниот персонал.

2.1.14 Контрола на ефикасноста на процесите

2.1.14.1 Операторот ќе воспостави и одржува програма за да се обезбеди соодветна контрола на процесот во разни модули на работење. Програмата треба да ги идентификува клучните индикативни параметри за контрола на функционирањето на процесот, како и методите за идентификација, мерење и контролирање на овие параметри. Сите абнормални услови во кои се одвива процесот треба да се документираат и анализираат со цел да се идентификува било каква корективна активност.

2.2 Суровини (вклучувајќи ја и водата)

2.2.1 Операторот, согласно условите во Дозволата, ќе користи суровини (вклучувајќи ја и водата) онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.2.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во пишана форма.

Табела 2.2.1 : Суровини (вклучувајќи и вода)		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Суровини и помошни материјали, други супстанции и енергии употребени или произведени во инсталацијата	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје IV.	06.04.2015
Детали за суровини, меѓупроизводи и производи	Барање и Прилог кон барањето, Анекс 1, Табели IV.1.1 и IV.1.2	06.04.2015
Ракување со материјали	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V.1	06.04.2015
Шематски приказ на процес ракување со суровини, горива, меѓупроизводи и производи	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје V.1.4	06.04.2015

2.2.2 Операторот на секои 12 (дванаесет) месеци ќе врши ревизија на количеството на употребена вода во инсталацијата со цел да ги идентификува начините за поефикасно користење на истата. Заклучоците од оваа ревизија ќе бидат вклучени во извештајот дефиниран во Додаток 2 (Распоред на целите и задачите за животната средина).

2.2.3 Операторот ќе направи проценка на ефикасноста на употребените суровини во сите процеси, со особено внимание на намалување на создавањето отпад. Проценката треба да се базира на најдобрите меѓународни искуства за овој вид на активност. Онаму каде што се идентификувани можни подобрувања, истите треба да се вклучат во Распоредот на целите и задачите за животната средина.

2.3 Техники на работа

2.3.1 Инсталацијата за која се издава Дозволата, согласно условите во Дозволата, ќе се води на начин и со примена на техники опишани во документите наведени во Табела 2.3.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во пишана форма.

Табела 2.3.1 : Техники на работа		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Опис на инсталација, нејзините технички делови и директно поврзани активности	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје II	06.04.2015
Диспозиција на објекти	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје II.1.	06.04.2015
Техничко технолошки карактеристики на МЕСЕР ВАРДАР ТЕХНОГАС ДООЕЛ Скопје	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје II.2	06.04.2015
Развој и историјат на активностите на локацијата	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје II.3	06.04.2015

2.3.2

Пред производство на било кој нов производ, Операторот треба да достави извештај до Надлежниот орган во кој се наведени процесите што ќе бидат применети као и користените техники за минимизирање на влијанието врз медиумите на животната средина.

2.4 Заштита на подземните води

2.4.1 Инсталацијата за која се издава Дозволата, согласно условите во Дозволата, ќе биде контролирана како што е опишано во документите наведени во Табела 2.4.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во пишана форма.

Табела 2.4.1 : Заштита на подземните води		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Ракување со суровини, меѓупроизводи и производи	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.1	06.04.2015
Опис на управување со цврст и течен отпад	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2	06.04.2015

2.4.2 Суровините, меѓупродуктите и производите ќе се складираат на места наменети за тоа, соодветно заштитени против истурање и истекување. Материјалите треба да се јасно означени и соодветно одделени.

2.4.3 Транспортните возила и другите транспортни системи треба редовно да се чистат за да се спречи било какво истекување.

2.4.4 Операторот треба да има соодветен капацитет на опрема во складиштето и/или соодветни абсорпциски материјали кои ќе го задржат и абсорбираат било кое истекување во инсталацијата. Откако еднаш ќе се употреби, абсорпцискиот материјал треба да се складира на соодветно место.

2.4.5 Товарењето и истоварањето на материјалите ќе се извршува на места наменети за тоа и соодветно заштитени од истурање и истекување.

2.4.6 Простор за складирање

2.4.6.1 Целиот простор за складирање во резервоари и буриња, како минимум, треба да има локална или оддалечена танк-вана чиј волумен не е помал од следното:

- а. 110% од капацитетот на најголемиот сад или буре во рамките на оградената област; или
- б. 25% од вкупниот волумен на супстанцијата која може да се складира во рамките на оградената област.

2.4.6.2 Целокупното истекување од оградената област ќе се третира како опасен отпад се додека Операторот не покаже дека е поинаку. Целиот

течен отпад од оградените области ќе се насочи за собирање и безбедно одлагање на депонија.

- 2.4.6.3 Сите влезни и излезни приклучоци, вентилациони цевки и приклучоци за мерење мора да бидат во рамките на танк-ваната.
- 2.4.6.4 Сите садови, контејнери и буриња треба да бидат јасно означени за да се индицира нивната содржина. Означувањето треба да биде со табли поставени пред секој резервоар, буре или група буриња со иста содржина.
- 2.4.6.5 Местата за складирање треба да бидат поставени што подалеку од водните тела и осетливите подрачја т.е места кои се од јавен карактер и се заштитени од нарушување.

2.5 Ракување и складирање на отпадот

- 2.5.1 Операторот, согласно условите во Дозволата, ќе ракува со и ќе го складира отпадот онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.5.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во пишана форма.

Табела 2.5.1 : Ракување и складирање на отпадот		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Опис на управување со цврст и течен отпад	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје V.2	06.04.2015
Отпад-користење/одлжување на опасен отпад и друг отпад	Барање и Прилог кон барањето, Анекс, Табели V.2.1 и V.2.2	06.04.2015
Уравување со цврст и течен отпад	Дополнување на барањето, Прилог XIV, Нетехнички преглед	16.07.2015

- 2.5.2 Планот на кој се прикажани местата за складирање на отпадот треба да се доставува до Надлежниот орган, еднаш годишно како дел од ГИЖС.
- 2.5.3 Отпадот треба јасно да се означи, соодветно да се оддели и складира во определени места, соодветно заштитени од прелевање и истекување.

- 2.5.4 На Операторот му се забранува да го меша опасниот отпад од една категорија со опасен отпад од друга категорија или со било каков друг неопасен отпад.
- 2.5.5 Операторот ќе обезбеди отпадот, пред да се пренесе на друго лице, да биде спакуван и означен согласно националните, европските или други стандарди кои се на сила во врска со таквото означување.
- 2.5.6 Операторот се задолжува, редовно да ја следи состојбата со отпадот и за секоја промена соодветно да постапи, имено за создадени повеќе од 200кг. опасен отпад и/или повеќе од 150т. неопасен отпад, потребно е да подготви Програма за управување со отпад.

2.6 Преработка и одлагање на отпад

- 2.6.1 Операторот, согласно условите во Дозволата, ќе го преработува и отстранува отпадот онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.6.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во пишана форма.

Табела 2.6.1 : Искористување и отстранување на отпадот		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Отпад од пакување, празни садови под притисок (неисправни, челични безшавни боци)	Барање и Прилог кон Барањето, Табела V.2.1	06.04..2014
Комунален цврст отпад	Барање и Прилог кон Барањето, Табела V.2.2	06.04.2015
Отпад од пакување, од хартија и картон	Барање и Прилог кон Барањето, Табела V.2.2	06.04.2015
Отпад од метал	Барање и Прилог кон Барањето, Табела V.2.2	06.04.2015

- 2.6.2 Отстранувањето или рециклирањето на отпадот на самата локација ќе се одвива само во согласност со условите од оваа Дозвола и во согласност со соодветната национална и европска легислатива и протоколи.

2.6.3 Отпадот кој ќе се испраќа за рециклирање или отстранување надвор од локацијата ќе се транспортира само од страна на овластено лице. Транспортот на отпадот ќе се врши само од локацијата на активност до локацијата на рециклирање/отстранување, на начин кој нема негативно да влијае врз животната средина и е во согласност со соодветната национална и европска легислатива и протоколи.

2.6.4 Операторот, согласно Законот за отпад од пакување, се задолжува да склучи договор за превземање на истиот.

2.6.5 Отпадоците создадени на инсталацијата, како минимум, ќе бидат земени и анализирани таму каде што е тоа можно. Дополнителни примероци ќе бидат земени и тествани во случај на:

- Промена на дестинацијата на отстранување или рециклирање на отпадот;
- Сомнеж дека составот на отпадот е променет така што избраната маршрута на отпадот не е повеќе соодветна.

Копии од овие анализи ќе бидат испратени до Надлежниот орган. Методите на анализите ќе бидат пријавени на Надлежниот орган во рок од 1 (еден) месец од датумот на издавањето на оваа Дозвола или при секое менување на методите.

2.6.6 За отпадот наведен во Табела 2.6.1 се задолжува операторот да постапува соодветно, редовно склучување на договори со лиценцирани превземачи, во зависност од видот на отпадот.

2.7 Енергетска ефикасност

2.7.1 Операторот треба да има План за управување со енергијата, кој ќе биде дополнуван годишно.

2.7.2 Во рок од 12 (дванаесет) месеци од датумот на издавањето на оваа Дозвола Операторот ќе изврши ревизија на енергетската ефикасност на инсталацијата. Ревизијата ќе се изврши во временски интервали како што е наложено од страна на Надлежниот орган. Операторот треба да го земе предвид секое упатство за енергетска ефикасност издадено од страна на Надлежниот орган.

2.7.3 Ревизијата ќе ги идентификува сите можности за зголемување на енергетската ефикасност а препораките од ревизијата ќе бидат вклучени во Распоредот на цели и задачи за животната средина, специфициран во условот 2.1.7 даден погоре.

2.7.4 За енергетска ефикасност, НДТ за нови инсталации е електроенергијата, како што и се применува во инсталацијата.

2.8 Спречување и контрола на несакани дејствија

2.8.1 Операторот, согласно условите во Дозволата, ќе ги спречи и ограничи последиците од несаканите дејствија, онака како што е опишано во документите наведени во Табела 2.8.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во пишана форма.

Табела 2.8.1 : Спречување и контрола на несакани дејствија		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Спречување на несреќи и итно реагирање	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје XII.1	06.04.2015
Технички извештаи за испитување на садови под притисок	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје XII.2	06.04.2015

2.8.2 Во рок од 12 (дванаесет) месеци од датумот на издавање на оваа Дозвола, Операторот ќе изготви документ во кој ќе биде содржана неговата политика за спречување на хаварии и ќе обезбеди истата соодветно да се применува. Политиката за спречување на хаварии ќе биде така дизајнирана да гарантира високо ниво на заштита на луѓето и животната средина со помош на соодветни средства, структури и системи на управување.

2.8.3 Операторот ќе изврши проценка на ризикот со цел да определи дали инсталацијата има потреба од постројка за задржување на водата користена против пожари. Во рок од 6 (шест) месеци од датумот на издавањето на оваа Дозвола, Операторот ќе ги поднесе до Надлежниот орган проценката и извештајот со наодите и препораките.

2.8.5 Во случај да постои значителен ризик од испуштање на контаминирана противпожарна вода, Операторот треба, врз основа на наодите од проценката на ризикот да подготви и спроведе, во согласност со Надлежниот орган, соодветна Програма за управување со ризици. Програмата за управување со ризици комплетно ќе се спроведе во рок од 12 (дванаесет) месеци од датумот на известувањето од страна на Надлежниот орган.

2.8.6 Врз основа на Процедурата за однесување во итни случаи, Операторот треба да изготви План за постапување во итни случаи во кој точно ќе бидат дефинирани сите инциденти кои може да се случат на постројката,

влијанието на инцидентот врз здравјето на луѓето и животната средина како и начинот на постапување во при секој одделен инцидент. Операторот ќе ги има предвид сите упатства за управување со ризик подготвени од страна на Надлежниот орган.

2.8.7 Во случај на несреќа, Операторот треба веднаш да:

- го изолира изворот на било каква емисија;
- спроведе неопходна истрага за да ги идентификува природата, изворот и причината на било каква емисија која произлегува од тоа;
- го процени загадувањето на околината, доколку има, предизвикано од инцидентот;
- ги идентификува и спроведе мерките за минимизирање на емисиите/нефункционарањето и ефектите кои следуваат;
- го забележи датумот и местото на несреќата;
- го извести Надлежниот орган и другите релевантни власти.

2.8.8 Операторот ќе достави предлог до Надлежниот орган во рок од 1 (еден) месец од несреќата или како што е одобрено од страна на Надлежниот орган да:

- Идентификува и постави мерки за да се избегне повторно случување на несреќата, и
- Идентификува и постави други погодни активности за ремедијација.

2.9 Бучава и вибрации

2.9.1 Операторот, согласно условите во Дозволата, ќе ја контролира бучавата и вибрациите како што е опишано во документите наведени во Табела 2.9.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во пишана форма.

Табела 2.9.1 : Бучава и вибрации		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Емисии на бучава	Барање и Прилог кон барањето, Поглавје VI.5	06.04.2015
Оценка на амбиенталната бучава	Барање и Прилог кон Барањето, Табела VII.8.1	06.04.2015

2.9.2 Операторот треба да обезбеди, објектот каде што се одвива производството да е изграден од материјал со висок индекс на заштита од бучава со што би се обезбедило да процесот на производство не резултира зголемување на постоечкото ниво на бучава во границите на инсталацијата.

- 2.9.3 Резултатите од мерењата ќе бидат ставени на располагање за инспекција на лицата овластени од страна на Надлежниот орган во било кое разумно време а краток извештај од овие записи ќе се вклучи во ГИЖС.

2.10 Мониторинг

- 2.10.1 Операторот, согласно условите во Дозволата, ќе изведува мониторинг, ќе го анализира и развива истиот како што е опишано во документите наведени во Табела 2.10.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во пишана форма.

Табела 2.10.1 : Мониторинг		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Места на мониторинг и земање на примероци	Барање и Прилог кон барањето, Табела IX.1.1	06.04.2015

- 2.10.2 Методите кои ќе се користат за мониторинг на емисиите во воздухот се дадени во: Правилник за методологија, начините, постапките, методите и средствата за мерење на емисиите од стационарни извори;
- 2.10.3 Операторот, во рок од 6 (шест) месеци од датумот на издавање на оваа Дозвола, ќе го овозможи следното:
- а) безбеден и постојан пристап за земање примероци/мониторинг на емисионите точки.
  - б) безбеден пристап до други точки за земање примероци/мониторинг кои ќе бидат определени од страна на Надлежниот орган.
- 2.10.4 Сите автоматски монитори и узоркувачи треба цело време да се во функција (освен во текот на одржување и калибрирање) додека се извршува активната, освен доколку е поинаку договорено со Надлежниот орган во пишана форма за определен временски период. Во случај на нефункционирање на некој континуиран монитор, Операторот ќе контактира со Надлежниот орган што е можно побрзо со цел да се постави алтернативен начин за земање примерок и мониторинг. За употреба на алтернативна опрема кога не станува збор за итни ситуации, треба да се добие одобрение од Надлежниот орган.

- 2.10.5 Со опремата за мониторинг и анализа треба да се ракува и истата да се одржува така што мониторингот да даде точни резултати за емисиите или испуштањата.
- 2.10.6 Фреквенцијата, методите и обемот на мониторингот, земањето примероци и анализата може да се изменат во согласност со Надлежниот орган, по претходна евалуација на резултатите од извршеното тестирање.
- 2.10.7 Земањето примероци и анализата на сите загадувачи како и референтните методи за калибрирање на автоматизираните мерни системи ќе се вршат во согласност со CEN стандардите. Доколку овие стандарди не се достапни, ќе се користат ISO, национални или меѓународни стандарди кои ќе обезбедат собирање на податоци од еквивалентен научен квалитет.
- 2.10.9 Емисионите гранични вредности на емисиите во вода во оваа Дозвола ќе се толкуваат на следниот начин:
- а) Континуиран мониторинг:
- Вредноста на протокот не смее да ја надмине дадената граница;
  - Вредноста за рН не смее да отстапува од специфицираниот опсег;
  - Вредноста на температурата не смее да ја надмине граничната вредност.
- б) Комбинирано (комполитно) земање примероци:
- Вредноста за рН не смее да отстапува од специфицираниот опсег;
  - Вредноста на температурата не смее да ја надмине граничната вредност
  - За параметри различни од рН, температура и проток, осум од десет последователни резултати, пресметани како средна дневна концентрација или масени емисиони вредности врз основа на комполитно земање на примерок пропорционално на протокот, нема да ја надминат граничната вредност на емисија. Ниту еден поединечен резултат пресметан на сличен начин не смее да надмине 1.2 пати од граничната вредност на емисија.
- в) Земање примероци со зафат:
За параметрите освен рН, температура и проток, ниту еден примерок земен со зафаќање не смее да надмине 1.2 пати од граничната вредност на емисија.
- 2.10.11 На оние места каде можноста за мерење на параметарот е под влијание на мешање пред емисија, тогаш во согласност со Надлежниот орган, параметарот може да се оцени пред да се случи мешањето.
- 2.10.12 Во случај на комбинирано земање на примероци од операции во инсталацијата, посебен комбиниран примерок или хомогенизиран под-примерок (од доволен волумен, како што е препорачано) треба да се стави во фрижидер веднаш по земањето и да се чува за проверка и користење од страна на Надлежниот орган

2.11 Престанок на работа

2.11.1 Операторот, согласно условите во Дозволата, ќе обезбеди услови за престанок на работата на инсталацијата како што е опишано во документите наведени во Табела 2.11.1, или на друг начин договорен со Надлежниот орган во пишана форма.

Табела 2.11.1 : Престанок на работа		
Опис	Документ	Дата кога е примено
Ремедијација, престанок со работа, повторно започнување со работа и грижа по престанок на активностите	Барање и Прилог кон Барањето, Поглавје XIII	06.04.2015

2.11.2 После конечен или планиран прекин за период подолг од 6 (шест) месеци, на работата на целата или на дел од локацијата каде што се изведува активноста, Операторот во договор со Надлежниот орган, ќе ја предаде локацијата безбедно, односно доколку е потребно ќе ја отстрани целата почва или дел од неа, објектите или опремата или секој отпад, материјали и други супстанции кои може да предизвикаат загадување на животната средина.

2.11.3 План за престанок со работа и управување со остатоци:

2.11.3.1 Операторот ќе изготви детален план со финансиски показатели за престанок со работа или затворање на целата или на дел од локацијата. Овој План ќе се поднесе до Надлежниот орган во рок од 24 (дваесет и четири) месеци од денот на издавање на оваа Дозвола.

2.11.3.2 Планот ќе се ревидира годишно и предложените измени ќе се достават до Надлежниот орган како дел од ГИЖС.

2.11.4 Планот за управување со остатоци како минимум треба да го вклучи следното:

- Изјава за обемот на планот;
- Критериумите кои го дефинираат успешниот престанок на активностите или на некој дел од нив и кои обезбедуваат минимум влијание врз животната средина;
- Програма за постигнување на утврдените критериуми;

- Доколку е возможно, планот треба да вклучи тест програма со која ќе се покаже успешното спроведување на истиот;
- Финансиски детали за планот и како тие ќе бидат обезбедени.

2.11.5 Како дел од ГИЖС, Операторот треба да обезбеди годишен извештај за преземените или предвидените мерки во врска со спречување на штети по животната средина и да предвиди финансиски средства потребни за ремедијација која ќе следи по конечниот престанок со работа на инсталацијата, како и по инцидентите.

2.12 Инсталации со повеќе Оператори

- 2.12.1 Со инсталацијата за која се издава оваа Дозвола управува само еден Оператор.

3. Документација

- 3.1.1 Документацијата (“Специфицирана Документација”) ќе содржи податоци за:
- а) секоја неисправност, дефект или престанок со работа на постројката, опремата или техниките (вклучувајќи краткотрајни и долготрајни мерки за поправка) што може да има, имало или ќе има влијание врз животната средина што се однесуваат на инсталацијата за која се издава Дозволата. Овие записи ќе бидат чувани во дневник воден за таа цел;
  - б) целиот спроведен мониторинг и земањето примероци и сите проценки и оценки направени на основа на тие податоци.
- 3.1.2 За инспекција од страна на Надлежниот орган во било кое пристојно време ќе бидат достапни:
- а) специфицираната документација;
  - б) било кои други документи изготвени од страна на Операторот а поврзани со работата на инсталацијата за која се издава Дозволата („Други документи”).
- 3.1.3 Копија од било кој специфициран или друг документ ќе му биде доставен на Надлежниот орган на негово барање и без надокнада.
- 3.1.3.1 Специфицираните и другите документи треба да:
- а) бидат читливи;
  - б) бидат изготвени што е можно побрзо;
  - в) ги вклучат сите дополнувања и сите оригинални документи кои можат да се приложат.
- 3.1.4 Операторот е должен специфицираната и другата документација да ја чува за време на важноста на оваа Дозвола, како и пет години по престанокот на важноста.
- 3.1.5 Операторот на инсталацијата за којашто се издава оваа Дозвола ќе изготви записник, доколку постојат жалби или тврдења за нејзиното влијание врз животната средина. Во записникот треба да стои датум и време на жалбата кратко резиме доколку имало било каква истрага по таа основа, резултати од истата како и корективните и превентивни мерки преземени за истата. Таквите записи треба да бидат чувани во дневник воден за таа цел.
- 3.1.6 За целиот примен или создаден отпад во инсталацијата за која што се издава Дозволата, Операторот ќе има документација (и ќе ја чува истата за време на важноста на оваа Дозвола, како и пет години по престанокот на важноста) за
- Составот на отпадот, или онаму каде што не е можно, опис;
  - Најдобра проценка на создадената количина отпад;
  - Трасата на транспорт на отпадот за отстранување;

- Најдобра проценка на количината отпад испратен на преработка;
- Тонажа и МКО код за увезените отпадни материјали и/или испратени надвор од локацијата за отстранување/ рециклирање;
- Имињата на пренесувачите на отпадот и нивните детали од Дозволата за собирање на отпад, ако е потребно (вклучувајќи го Надлежниот орган кој ја издал и регистарскиот број на возилото);
- Детали за крајната дестинација на отстранување/рециклирање на отпадот и нејзината погодност да ја прифати пратката отпад, да ја вклучи својата Дозвола/детали од Дозволата и органот кој ја издал, ако е потребно;
- Писмена потврда за прифаќањето и отстранувањето/преработката на опасен отпад испратен надвор од локацијата;
- Детали од сите отпади кои се испратени во странство за преработка и класифицирани како Зелени во согласност со ЕУ регулативите за прекуграничен транспорт на отпад (регулатива на Советот ЕЕС 259/1993, соодветно дополнета). Образложението за класификацијата ќе биде дел од документацијата;
- Детали за сите одбиени пратки;
- Детали за секое одобрено мешање на отпад;
- Тонажите и МКО кодот за отпадните материјали кои се рециклирани/одложени на локацијата;
- Резултатите за сите анализи побарани со оваа Дозвола.

4 Редовни извештаи

- 4.1.1 Сите извештаи и известувања што ги бара оваа Дозвола, Операторот ќе ги испраќа до Надлежниот орган за животна средина.
- 4.1.2 Извештаите ќе се поднесуваат како што е резимирано во Додаток 2 или на друг начин детално објаснето во Дозволата.
- 4.1.3 Сите извештаи ќе бидат потпишани од страна на назначено овластено лице од инсталацијата.
- 4.1.4 Операторот ќе поднесе до Надлежниот орган (до 31-ви Март) секоја година, ГИЖС кој ја покрива претходната календарска година. Овој извештај треба да вклучи како минимум информации специфицирани во следната Табела. Годишниот Извештај за Животна Средина од оваа Дозвола треба да се подготви со релевантни инструкции издадени од страна на Надлежниот Орган.
- 4.1.5 Операторот ќе подготви и одржува РИПЗМ за локацијата. Супстанците кои треба да се вклучат во РИПЗМ треба да бидат одобрени од страна на Надлежниот орган секоја година според референтната листа која што е специфицирана во Упатството за ГИЖС од страна на Надлежниот орган. РИПЗМ треба да се подготви во согласност со релевантни инструкции издадени од страна на Надлежниот Орган и треба да се поднесе како дел од ГИЖС.

4.1.6 Годишниот извештај за животна средина ќе го содржи следното:

Содржина на Годишен извештај за животна средина
Емисии од инсталацијата. (поднесување на РИПЗМ + согласност со ГВЕ); Евиденција за управување со отпад; Преглед за потрошувачка на суровини; Преглед на забелешки (жалби/поплаки); Програма за управување со животната средина - извештај од претходната година; Програма за управување со животната средина - предлог за тековната година; Регистар на испуштање и пренесување на загадувачки материи - извештај од претходната година; Регистар на испуштање и пренесување на загадувачки материи - предлог за тековната година; Преглед на извештајот за мониторинг на бучава; Преглед на пријавени инциденти; Преглед на извештај од ревизија на ефикасноста на енергијата; Извештај за прогресот кој е направен и развиените предлози за да се минимизира побарувачката на вода и волуменот на испуштање на индустриска вода; Извештаи за финансиски мерки кои се направени под оваа Дозвола, управување и структура на персоналот на инсталацијата и програма за јавно информирање; Преглед на планот за управување со остатоци/затворање, обновување и план за управувањето со локацијата по нејзиното затворање; Изјава за мерките во врска со спречувањето на штетата врз животната средина и мерки за ремедијација (одговорност за штета на врз животната средина); Сите други предмети специфицирани од страна на Надлежниот орган. Копија од сертификат за животна средина ISO 14001

5 Известувања

- 5.1.1 Операторот ќе го извести Надлежниот орган без одложување за следното:
- а) кога ќе забележи емисија на некоја супстанција која ја надминува граничната вредност или критериумот на оваа Дозвола, наведен во врска со таа супстанција;
  - б) кога ќе забележи фугитивна емисија што предизвикала или може да предизвика загадување, освен ако емитираната количина е многу мала да не може да предизвика загадување;
  - в) кога ќе забележи некаква неисправност, дефект или престанок на работата на постројката или дел од постројката, што предизвикал или има потенцијал да предизвика загадување; и
  - г) било какво несакано дејство што предизвикало или има потенцијал да предизвика загадување.
- 5.1.2 Операторот треба да достави писмена потврда до Надлежниот орган за било кое известување од условот 5.1.1 согласно Додатокот 1 од оваа Дозвола, преку испраќање на податоци наведени во Делот А од Додатокот 1 од оваа Дозвола во рок од 24 часа од ова известување. Операторот ќе испрати подетални податоци наведени во Делот Б од тој Додаток, што е можно побрзо.
- 5.1.3 Операторот ќе даде што е можно побрзо известување во пишана форма, за секое од следниве:
- а) траен престанок на работата на било кој дел или на целата инсталација, за која се издава Дозволата;
  - б) престанок на работата на некој дел или на целата инсталација за која се издава Дозволата, со можност да биде подолго од 1 година; и
  - в) повторно стартување на работата на некој дел или целата инсталација за кој што се издава Дозволата, по престанокот по известување според 5.1.3 (б).
- 5.1.4 Операторот ќе даде известување во пишана форма во рок од 14 дена пред нивното појавување, за следниве работи:
- а) било каква промена на трговското име на Операторот, регистарското име или адресата на регистрираната канцеларија;
  - б) промена на податоците за холдинг компанијата на Операторот (вклучувајќи и податоци за холдинг компанијата кога Операторот станува дел од неа);
  - в) за активности кога Операторот оди во стечај, склучува доброволен договор или е оштетен.
- 5.1.5 Операторот ќе обезбеди и одржува огласна табла за инсталацијата читлива за лицата кои се надвор од главниот влез на инсталацијата. Минималните димензии на таблата треба да бидат 1200 мм на 750 мм.

На таблата треба јасно да биде прикажано:

- Името и телефонскиот број на инсталацијата;
- Нормалното работно време;
- Името на имателот на Дозволата;
- Телефонскиот број за контакт во итни случаи вон работното време;
- Референтен број на Дозволата; и
- Каде може да се добијат информации за животна та средина во врска со оваа инсталација.

5.1.6 Планот на инсталацијата кој јасно ја идентификува локацијата на секое складиште и место за третирање треба да се истакне во близина на влезот на објектот. Планот треба да биде истакнат на траен материјал така што ќе биде читлив во секое време. Планот треба да се измени, доколку се направат суштински промени во инсталацијата.

5.1.7 Во случај на несреќа Операторот треба веднаш да го известат Надлежниот и другите релевантни органи.

6 Емисии

6.1 Емисии во воздух – не се евидентирани главни (точкасти) испусти на отпадни гасови и загадувачки супстанции во воздухот

6.1.1 Емисиите во воздух од точките на емисија наведени во Табела 6.1.1, ќе потекнат само од изворите наведени во таа Табела (определени во Поглавјето VI од Барањето за добивање А-интегрирана еколошка дозвола.

Табела 6.1.1 : Емисиони точки во воздухот		
Ознака на точка на емисија/опис	Извор	Локација на точката на емисија

6.1.2 Границите на емисиите во воздух за параметрите и точките на емисија наведени во Табела/и, нема да бидат пречекорени во специфицираниот временски период.

6.1.3 Операторот ќе врши мониторинг на точките на емисија и параметрите наведени во Табела/и, на фреквенции специфицирани во тие Табели.

6.1.4 При нормална работа, со исклучок на периодите на стартирање или пак исклучување, емисиите во воздух не треба да бидат со видлив дим и не треба да имаат мирис кој би можел да биде детектиран надвор од границите на инсталацијата.

6.1.5 Сите емисии во воздухот, освен пареа и кондензирана водена пареа, не треба да содржат капки од перзистентна магла и перзистентен чад.

6.1.6 Сите емисии во атмосфера не треба да содржат видлив дим. Ако, поради причина на одржување, емисиите на дим се предизвикани поради повторно стартување од ладно, истото не треба да трае подолго од 20 минути во било кој период од 8 часа и сите практични чекори треба да се преземат да се минимизира емисијата.

6.1.7 * Моделирање на дисперзија во воздухот –не применливо;

6.1.7.1 Операторот ќе обезбеди модел на дисперзија, врз база на технолошкиот процес, со помош на модел на дисперзија, да се утврди ориентационо уделот на загадување во воздухот, иако од активноста на инсталацијата не се очекуваат емисии од точкasti извори и споредни, емисии;

а. Технички информации и информации за испусти на:

- Локација (координати, ГИС-МапИнфо);
- Висина на испустот;
- Внатрешен дијаметар на испустот;
- Околни објекти итн.

б. Емисии

- Густина на емисии (g/s) и нивна временска часовна променливост;
- Хемиски соединенија (NO₂, SO₂);
- Големина на дисперзирани честички;
- Годишни временски серии (Yearly time series);

в. Работни часови на инсталацијата (running hours-monthly);

Забелешка: Условот 6.6.7 * кој се однесува на моделирање на дисперзија во воздухот, ќе влезе во сила доколку државниот инспектор за животна средина, при редовните контроли утврди промена во работата на инсталацијата и емисии на загадувачки супстанции во воздух.

6.2 Емисии во почва

6.2.1 Од инсталацијата за која се издава оваа Дозвола нема да има емисии во почвата.

6.3 Емисии во вода (различни од емисиите во канализација)

6.3.1. Од инсталацијата за која се издава оваа Дозвола нема да има емисии во вода, односно, работата на инсталацијата нема да резултира со никакви испуштања во површински води.

Табела 6.4.1 Точка на емисија во реципиент	
Параметар	Гранична вредност

6.4 Емисии во канализација

6.4.1 Емисиите во канализација од точката(ите) на емисија наведени во Табела 6.4.1 ќе потекнуваат само од изворот(ите) наведени во таа Табела.

Табела 6.4.1 Точка на емисија во канализација		
Ознака на точката на емисија	Извор	Канализација
/	Санитарни отпадни води	Градска канализациона мрежа

6.4.2 Границите на емисиите во канализација за параметарот/рите и точките на емисија поставени во Табела 6.4.2 нема да бидат пречекорени во соодветниот временски период.

6.4.3 Не се дозволува испуштање на било какви супстанции кои може да предизвикаат штета на канализацијата или да имаат влијание на нејзиното одржување.

6.4.4 Не се дозволува испуштање на отпадни води во канализација кои потекнуваат од ладење или било каков застој на производниот процес, ако истите претходно не се подложат на третирање за постигнување на граничните вредности на емисија.

Инсталација за која се издава дозволата: ДТПУ МЕСЕР ВАРДАР ТЕХНОГАС Месер Груп Гмбх ДООЕЛ увоз-извоз, Локација Скопје

Табела 6.4.2 Граници на емисии во канализација		
Параметар	ГВЕ	Фреквенција на мониторинг
Видлива боја	без	Квартално
pH	6,5 - 9,5	Квартално
Проток	-	Квартално
Температура C°	30	Квартално
Суспендирани материи (mg/l)	35	Квартално
БПК	25 (mgO ₂ /l)	Квартално
ХПК	125(mgO ₂ /l)	Квартално
ВОЈ (вкупен органски јаглерод)	30(mgC/l)	Квартално

Табелата 6.4.2 ќе биде применлива, доколку Операторот испушта технолошки отпадни води во канализација;

Забелешка: Инсталацијата е поврзана со градска канализациона мрежа. Санитарните отпадни води предвидено е да се собираат и одведуваат преку градската канализациона мрежа.

6.5 Емисии на топлина

6.5.1. Од инсталацијата за која се издава оваа Дозвола нема да има емисии на топлина кои значително ќе влијаат врз животната средина.

6.6 Емисии на бучава и вибрации

6.6.1 Активностите на локацијата нема да доведат до зголемување на нивоата на бучава, дадени подолу, на местата специфицирани како осетливи на бучава (дадени на мапата во Прилог IX од барањето за Дозвола, означени како мерни места од 1-4):

- Дење (Lд) 70 dBA
- Вечер (Lв) 70 dBA
- Ноќе (Lн) 60 dBA

6.6.2 Операторот ќе врши преглед на бучавата на локацијата на годишно ниво. Програмата за преглед на бучавата треба да е во согласност со најдобрата пракса на ЕУ.

7 Пренос до пречистителна станица за отпадни води

7.1. Од инсталацијата за која се издава дозвола нема да има пренос до пречистителна станица за отпадни води.

8. Услови надвор од локацијата

8.1 Нема услови надвор од локацијата.

9 Програма за подобрување

9.1 Операторот ќе треба да ја спроведе Програма за подобрување, предложена од негова страна со мерки кои се однесуваат на заштита на животната средина. Програмата за подобрување, предложена од Операторот, ги вклучува следните активности:

Реден број	Активност	Цел	Време на имплементација
1	Намалување на потрошувачката на суровини и енергија	(оптимизација на процес);	Тековно
2	Навремен мониторинг на нивото на бучава	Контрола на влијанијата од работата на инсталацијата	Согласно условите од дозволата
3	Намалување на емисиите на штетни материи во животната средина со правилно складирање,	Елиминација на создавање на органски загадувачки материи	Тековно
4.	Едукација и тренинг обука на сите вработени	Подигање на свеста на вработените за водење грижа за животната средина	Тековно

Програмата за подобрување ќе се реализира во согласност со Планот за следење на состојбата на животната средина во Прилог XII Табела бр.1

10 Договор за промени во пишана форма

10.1 Кога својството или како што е друго договорено во пишана форма се користи како во услов од Дозволата, Операторот ќе бара таков договор на следниот начин:

- Операторот ќе му даде на Надлежниот орган известување во пишана форма за деталите на предложената промена, означувајќи го релевантниот(те) дел(ови) од оваа Дозвола: и
- Ваквото известување ќе вклучува проценка на можните влијанија на предложената промена (вклучувајќи создавање отпад) како ризик за животната средина од страна на инсталацијата за која се издава Дозволата.

10.2 Секоја промена предложена според условот 10.1.1 и договорена во пишана форма со Надлежниот орган, може да се спроведува само откако Операторот му даде на Надлежниот орган претходно известување во пишана форма за датата на спроведување на промената. Почнувајќи од тој датум, Операторот ќе ја управува инсталацијата согласно таа промена и за секој релевантен документ што се однесува на тоа, Дозволата ќе мора да се дополнува.

10.3 Секоја промена на или реконструкција во смисол на, активноста или некој нејзин дел кој може или би можел да резултира со

а) Промена на материјалот или зголемување на:

- природата или количеството на било која емисија;
- системот за намалување/третман или рециклирање;
- опсегот на процесите кои треба да се извршат;
- горивата, суровините, меѓупроизводите, производите или создадениот отпад; или

б) Било каква промена на:

- инфраструктурата на управување со локацијата или контрола со негативен ефект врз животната средина;
- било какви промени на преземачот;
- било каква промена која може да има влијание врз животната средина,
- ќе се изведува или ќе започне само со претходно известување и одобрение од страна на Надлежниот орган.

Додаток 1

Писмена потврда за известувања

Овој Додаток ги прикажува информациите што Операторот треба да ги достави до Надлежниот орган за да го задоволи условот 5.1.2 од оваа Дозвола.

Мерните единици користени во податоците прикажани во делот А и Б треба да бидат соодветни на условите на емисијата. Онаму каде што е можно, да се направи споредба на реалната емисија и дозволените граници на емисија.

Ако некоја информација се смета за деловно доверлива, треба да биде одделена од оние што не се доверливи, поднесена на одделен лист заедно со барање за комерцијална доверливост во согласност со Законот за животна средина.

Потврдата треба да содржи

Дел А

- Име на Операторот.
- Број на Дозвола.
- Локација на инсталацијата.
- Датум на доставување на податоци.
- Време, датум и локација на емисијата.
- Карактеристики и детали на емитираната(ите) супстанција(и), треба да вклучува:
- Најдобра проценка на количината или интензитетот на емисија, и времето кога се случила емисијата.
- Медиум на животната средина на кој што се однесува емисијата.
- Превземени или планирани мерки за стопирање на емисијата.

Дел Б

- Други попрецизни податоци за предметот известен во Делот А.
- Превземени или планирани мерки за спречување за повторно појавување на истиот проблем.
- Превземени или планирани мерки за исправување, лимитирање или спречување на загадувањето или штетата на животната средина што може да се случи како резултатна емисијата.
- Датуми на сите известувања од Делот А за време на претходните 24 месеци.
- Име Пошта.....

Инсталација за која се издава дозволата: ДТПУ МЕСЕР ВАРДАР ТЕХНОГАС Месер Груп Гмбх ДООЕЛ увоз-извоз, Локација Скопје

- Потпис Датум
 Изјава дека потпишаниот е овластен да потпишува во име на Операторот.

Додаток 2

Извештаи за податоците од мониторингот

Параметрите за кои извештаите ќе бидат направени, за оваа Дозвола, се наведени во Табелата подолу.

Извештај	Фреквенција на извештајот Белешка1	Датум на поднесување на извештајот
Годишен Извештај за Животна Средина (АЕР)	Годишно	до 31-ви март секоја година
Евиденција на инциденти	Како што се случуваат	Во рок од 5(пет) дена од инцидентот.
Мониторинг на бучава	Еднаш годишно	до 31-ви март секоја година
Создаден отпад	Годишно	До 31-ви јануари, секоја година
Распоред на цели и задачи	На секои 5(пет) години, со годишно ревидирање	3(три) месеци претходно, пред започнувањето на развојот
Ревизија на употребата на вода	Годишно	до 31-ви март секоја година

Нацрт А – Интегрирана еколошка дозвола: Закон за животна средина

Инсталација за која се издава дозволата: ДТПУ МЕСЕР ВАРДАР ТЕХНОГАС ДООЕЛ СКОПЈЕ, локација Скопје

ТАБЕЛА 5.2.1: ОТПАД - Користење/одложување на опасен отпад

Отпаден материјал	Број од Европскиот каталог на отпад	Главен извор ^{1,2}	Количина		Преработка/одложување во рамките на самата локација	Преработка, реупотреба или рециклирање со превземач	Одложување надвор од локацијата
			Тони/месечно	м ³ /месечно	(Начин и локација)	(Метод, локација и превземач)	(Метод, локација и превземач)
Отпад од пакување, празни садови под притисок (неисправни челични безшавни боци)	15 01 11*	Испитување на боци		400кг/мес	Складирање во посебно означен контејнер во кругот на инсталацијата	Надворешен превземач	

¹ За секој отпад треба да се посочи основната активност/процес

² Треба да се вклучи и отпадот прифатен на местото на локацијата за наменето искористување и одлагање на отпад

ТАБЕЛА 5.2.2 ОТПАД - Друг вид на користење/одложување на отпад

Отпаден материјал	Број од Европскиот каталог на отпад	Главен извор ^{3,4}	Количина		Преработка/одложување во рамките на самата локација ⁵⁶ (Начин и локација)	Преработка, реупотреба или рециклирање со превземач (Метод, локација и превземач)	Одложување надвор од локацијата (Метод, локација и превземач)
			Тони/месечно	м ³ /месечно			
Комунален цврст отпад	20 03 01	Вработени			Собирање во контејнери во кругот на инсталацијата	Надворешен превземач	
отпад од пакување од хартија и картон	15 01 01	Вработени	0,1		Собирање во контејнери во кругот на инсталацијата	Надворешен превземач	
Отпад од метал	15 01 04	Испитување на боци	0,1		Собирање во кутии, посебно означени во кругот на инсталацијата	Надворешен превземач	

³ За секој отпад треба да се посочи основната активност/процес

⁴ Треба да се вклучи и отпадот прифатен на местото на локацијата за наменето искористување и одлагање на отпад

⁵ Методот на искористување или одлагање на отпадот треба да биде јасно опишан и посочен во Прилогот Е1.